

Vpetič se je že odprl grob, ki so ob njem zadrhtela srca tovarišev iz leta 1894.

Aparnik, Božič, Kavčič, Mataje — in sedaj je prišel on, Frančišek Borštnik.

Dne 30. velikega srpana 1871 so stopile Rojenice v hišo pokojnikovega očeta v Doljah pri Borovnici, da dajo novorojencu Frančišku daril za življenje. Veselo ga je pozdravljala prva in druga, otožno se mu je bližala tretja: njen dar je bil učiteljski stan.

In pokojnik je živel temu stanu z vso svojo dušo — žal, da je postal že v 35. letu svoje dobe žrtev one bolezni, ki je običajno last učiteljskega stanu — jetike.

Ljudsko šolo je rajni dovršil v Borovnici; 1. razred realke pa v Ljubljani, odkoder je šel leta 1890. na učiteljišče.

Dobro se še spominjam onega veselega obraza, ki je z njim stopil na trnjevo učiteljsko pot, saj je bil poln idealov, poln navdušenja, poln trudoljubja, ki mu je odsevalo z nje.

Ideale dijaških let mu je ubilo življenje, navdušenja za učiteljski stan, njegove pravice in prospeh pa in trudoljubja — mu mrzlo življenje ni moglo ubiti. Z rožami ni bila postlana njegova pot, prej s trnjem, ali on je šel po nji, dasi že truden po telesu, a jak po duhu, z vnetostjo in vztrajnostjo kot malokdo.

V Postojni je bila prva njegova služba. Poleg šole, ki se ji je žrtvoval, bilo mu je velika radost poučevanje pevkega kvarteta, ki je z njim večkrat nastopil in žel obilo zasluženega priznanja. Ah, godba!... Prihaja mi v spomin čas, ko je rajni sedel v četrtem letniku, za klavirjem in igral. Tiho, spomini!...

Leta 1897. se je preselil v Knežak. Takoj je bil tudi tu v svojem elementu. Osnovel je tamburaški zbor in ga poučeval z istim uspehom kakor kvartet v Postojni. Žal, da je ostal v Knežaku le 3 leta. Njegova železna vztrajnost bi bila donesla še lepših sadov. Leta 1900. mu je bila podeljena služba v Trzinu in začetkom leta 1906. je bil imenovan nadučiteljem na Dobrovi, kjer je deloval le 2 meseca. Šibko, utrujeno telo se je moralo ukloniti, ni pa se mu klonil duh. Šel je v Opatijo, da se ondi okrepča in nabere življenjskih moči. Zaman: vrnil se je domov še bolj upehan, še bolj strt. In tako je prišel čas, da je moral za stalno leči v posteljo, ki ga je iz nje rešila šele smrt... In zaplakali so zvonovi...

Te vrstice sem Ti zapisal, ljubi Frančišek, v trajen spomin z vročo željo: Naj bo pokoj blagi Tvoji duši! A. R.

Iz naše organizacije.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je imelo po daljšem odmoru svoje redno zborovanje 11. dne novembra t. l. v navadnih prostorih v Celju. Udeležba je bila pičla, ker je mnogo tovarišev bilo pri jesenskih usposobljenostnih izpitih, nekaj pa jih je opravičilo svojo odsotnost. Društvu sta na novo pristopili gđe. Ana Suhač in gđe. Franja Pospeh, obe iz Griž.

V svojem otvoritvenem nagovoru pozdravi tovariš predsednik na novo pristopili članici in navzoče tovariše, opozarjajoč jih, da je ustanovitev novega učiteljskega društva v bratskem okraju bila povod, da se je šele na ta dan sklicalo zborovanje. Želi, da bi še po daljšem odmoru začelo v novi društveni sezoni krepko prenovljeno življenje, v čigar dosego naj zastavi vsak svoje moči.

Po prečitaniu in odobrenju zadnjega zapisnika z dne 29. aprila t. l. so se razpravljale društvene zadeve. Predsednik opozarja, da smo izgubili vrlega tovariša g. Ludovika Černeja, ki je dodeljen c. kr. vadnici na učiteljišču v Mariboru. Kakor mu je žal, da ga ni v naši sredi, tako zopet veseli predsednika in društvenike, da je prišel eden tovarišev na tako mesto, ki mu naj bo stalno in ki ga zasluži kot izvrsten metodik, kot odličan

mladinski in pedagoški pisatelj popolnoma. Dalje naznanja, da je o priliki odhodnice nadzornika g. Schmoranzerja v naše društvo zopet vstopil c. kr. nadzornik gospod Josip Supanek in tudi gđe. Beti Supanek iz Teharij. — Omeni dalje organizacijo učiteljske ročnih del, ki imajo svoj v deželni oskrbi se nahajajoč pokojninski zaklad. Kako modro pa skrb deželni očetje za svoje ljudi, ki delajo za izobrazbo mladine, se vidi iz tega, da one učiteljice roč. del, ki so ob enem soproge učiteljev — in teh je 130 — niso deležne pokojnine. S svojo „mastno“ plačo si bodo gotovo prištedile toliko, da bodo na stare dni lahko pogrešale svoj v pokojninski zaklad pošteno vplačani denar in ne bodo reflektirale na plačo svojih soprogov. Da to nikakor ni prav, je vsakemu količkaj treznemu človeku jasno; zato moramo v prilog tem učiteljicam vzdigniti svoj glas, da se odpomore temu nedostatku. Naše društvo opozori štaj. Lehrerbund, da tozadevno stori potrebne korake, kar naj blagovolijo storiti tudi druga društva.

Naglašja dalje, da se je pred tedni ustanovilo samostojno učiteljsko društvo za laški okraj. Da se je to društvo ustanovilo, je bil res skrajni čas, če pomislimo, da je v okraju nad 60 učiteljskih oseb in da jih ima le ena občina že do 38. Od vseh teh oseb je bilo samo 8 organiziranih, a drugi so bili brez organizacije. Zato se tudi ni čuditi, če so se slišala mnjenja, da bo nastala velika nevolja pri našem predsedniku, oziroma društvu zaradi snovitve nove učiteljske organizacije. Da se je ustvarila nova organizacija v bratskem okraju, si je pridobil največ zaslug c. kr. nadzornik g. Vodusek. Okraj si mora pač čestitati, da ima tako vrlega, za učiteljstvo vnetega in učiteljsko organizacijo pospešujočega nadzornika. Naše društvo pa se veseli nove posestrime ter izraža veselje, da so se tovariši bratskega okraja združili v organizacijo in postali obenem člen mogočne skupnosti slovenskega učiteljstva — „Zaveze“ ki je nasprotnikom šole najhujši trn v peti. Naj se novo bratsko društvo razvije krepko, naj cvete bujno in naj se razraste močno! —

Sklenilo se je, pri obnem zboru govoriti o tem, ali se naj prenaredi naslov našemu društvu, pri katerem so bili in so še tovariši iz laškega okraja, a imajo zdaj novo društvo, ali pa ostani naslov, kakršen je zdaj. — Da se bo domovinoslovski pouk z večjo vnemo poučeval in da bodo učiteljem pri roki pripomočki za tak pouk, predlaga tovariš g. Exl, naj se vsako šolsko vodstvo naroči na „Planinski Vestnik“.

Pri ustanovitvi društva za laški okraj na Zidanem mostu se je govorilo tudi o tem, da se bo vedno upoštevalo, kdaj ima sosedno bratsko društvo zborovanje, zato se ne bo vršilo zborovanje v laškem okraju, kadar bo zborovalo naše društvo. Prihodnje zborovanje bo 8. dne decembra.

Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je nameravalo zborovati dne 8. decembra t. l. Zaradi ustanovnega zbora „Narodne stranke za Štajersko“, ki se vrši ravno tega dne v Celju, imenovano zborovanje izostane. To p. n. članom, vljudno v znanje. Načelnništvo.

Šaleško učiteljsko društvo ima v nedeljo, dne 9. decembra ob 1/2 3 uri popoldne v Velenju zborovanje, ki je obenem občni zbor. Vzpored: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Eventualno predavanje. 4. Letno poročilo: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika. 5. Volitev novega odbora. 6. Nasveti in predlogi. K polnoštevilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Politiški pregled.

* **Volilna reforma.** Veliki boj za volilno reformo se je zaključil dne 1. t. m. Zbornica je v drugem in tretjem branju sprejela celo volilno reformo s 194 glasovi proti 63 glasom.

* **Trozveza.** „Hannov. Courier“ prijavlja poročilo, ki pravi, da bo trajala trozveza do 1. 1914.

* **Za odpravo smrtnih kazni na Francoskem.** Komisija za reformo pravosodja se je izrekla za odpravo smrtnih kazni.

* **Naslednik škofa Stablewskega.** Iz Draždan poročajo, da ima največ upanja, da postane nadškof v Poznanju, saški princ Maks, ki je sedaj profesor katoliškega vseučilišča v Freiburgu. Princ Maks je kandidat nemškega cesarja.

* **Položaj na Poljskem.** Iz Berlina poročajo: Narodno-politična tajna organizacija, ki so jo osnovali v poznanjski po-